

ELSKE DOETS

HET LEF
OM
GELUKKIG
TE ZIJN

2018 Prometheus Amsterdam

Woord vooraf

Dit jaar is mijn leven in een stroomversnelling geraakt. Door de uitverkiezing als Zakenvrouw van het Jaar, iets wat mij bij toeval overkwam, is het aantal ontmoetingen en observaties bij talloze evenementen enorm verhoogd. Gaandeweg het jaar merkte ik dat er een structuur ontstond in al die observaties. Een kernverhaal. Ik ontwikkelde niet alleen de ambitie om uit de reusachtige hoeveelheid verhalen, statements, voorspellingen, waarschuwingen en analyses over het huidige tijdsgewricht – die ik om me heen hoorde – de essentie te halen, maar ook om die vervolgens op papier te zetten. Extra motivatie om die stap te zetten, was de respons die ik tijdens lezingen en andere optredens van het publiek kreeg. Tot dan toe wist ik dat ik succesvol kon ondernemen, maar dat ik voor veel mensen een geestelijke inspiratiebron kon zijn, was nieuw voor me. Een geweldige, en positieve, verrassing, die me aan het denken zette over de koers van mijn leven en loopbaan. Moet ik fulltime met mijn bedrijf bezig blijven of kan ik ook van veel betekenis zijn in een andere rol?

Een van de centrale thema's in mijn leven, en daarmee ook in dit boek, is het ontwikkelen van en durven luis-

teren naar je ‘innerlijk kompas’. Het zorgt ervoor dat je te midden van alle digitale drukte de juiste levens- en carrièrekeuzes maakt en consequent zicht houdt op wezenlijke zaken als geluk en persoonlijke (en zakelijke) groei. Lukt je dat niet, dan zullen stress, moeheid en teleurstelling al snel op de loer liggen en is de kans groot dat een negatieve spiraal vat op je krijgt.

In mijn talloze contacten van het afgelopen jaar heb ik gemerkt dat jongeren het makkelijkst aanhaken bij mijn filosofie. Dat zij het minst bang zijn om af te gaan op hun gevoel en om dienovereenkomstig actie te ondernemen. Een ander deel van mijn toehoorders luisterde daarentegen verontrust naar wat ik te melden had en raakte vanwege mijn nadruk op het belang van ieders eigen droom, en het je richten op die droom, wel eens geëmotioneerd, soms tijdens de bijeenkomst, soms achteraf.

Hebben zij ooit het lef gehad om vrijuit te dromen en gelukkig te zijn?

Om mijn ontluikende rol van inspirator meer ruimte en betekenis te geven, heb ik in april 2017 de Young Lady Business Academy opgericht. Een exclusieve plek waar jonge, veelbelovende meiden hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen, zodat ze straks ten volle zijn uitgerust om hun toekomstdromen te verwezenlijken. Alleen al de mogelijkheid hun talent te zien groeien, maar tegelijk ook hun worsteling te ervaren, hen te zien omgaan met teleurstellingen, heeft

me des te meer doen beseffen dat de titel Zakenvrouw van het Jaar een groot voorrecht is.

Door de hectiek waarin ik het afgelopen jaar terecht ben gekomen, tot slot, ben ik ook harder en ongenadiger met mijzelf geconfronteerd. Ik heb moeten concluderen dat ook ik nog verre van perfect ben, net als de meiden in mijn Academy. Deze conclusie heeft ertoe geleid dat er, naast een fiks aantal kordate opvattingen, een rode draad van kwetsbaarheid door dit boek loopt, waaronder enkele scènes uit mijn privéleven.

Ik nodig je uit te gaan lezen en ontdekken.

Elske Doets

1

Werken is een cadeau

Groeien naar wie je wilt zijn,
kan nooit lelijk worden of saai

Mijn manier van genieten, van jongs af aan

Vanaf het prilste begin van mijn bewustzijn, als heel klein meisje dus, heb ik me altijd allerlei dingen afgevraagd. Als ik naar school liep en ik keek via het grote raam bij mensen naar binnen, vroeg ik me voortdurend af: waarom hebben ze zo'n inrichting? Als ik naar de juf keek, dacht ik: waarom heeft ze gekozen voor dat beroep? En bij het zien van een meester wilde ik bijvoorbeeld weten: waarom heeft hij een snor? Of: waarom zijn de ruitjes op zijn overhemd groen? Dat almaar stellen van vragen – puur voor mezelf, in het privévertrek van mijn hoofd – is nooit opgehouden. Dat doe ik nog steeds.

Het is mijn manier om me prettig te voelen in deze wereld. Al schijnt het als je volwassen bent heel bijzonder te zijn wanneer je nog steeds zo nieuwsgierig naar je omgeving kijkt; je in hetzelfde tempo vragen blijft stellen. Ik vind dat vanzelfsprekend. Ik geniet ervan en zou nooit anders willen. Tegelijkertijd zie ik natuurlijk om me heen dat het vragen stellen bij veel andere mensen, als ze ouder worden, afneemt. Dat ze zich in een groep of situatie gaan nestelen, waar ze zich veilig voelen. En de noodzaak om vragen te stellen vermindert.

Ik zou verschrikkelijk ongelukkig worden als ik al die vragen aan mezelf niet meer zou kunnen stellen; wanneer mijn zintuigen minder zouden functioneren, al is het maar een heel klein beetje. Diep vanbinnen ben ik nog steeds dat kleine, almaar vragen stellende meisje.

Dat onvermoeibare meisje noem ik mijn ‘*spirit bear*’.

Liefde voor reizen

Dat ik vanaf heel vroeg in reizen geïnteresseerd ben geraakt, heeft precies met die ‘*spirit bear*’ te maken, die gretige nieuwsgierigheid. In een vreemde omgeving, immers, word je uitgedaagd nóg meer vragen te stellen dan je normaal al doet. Of dat nou vragen zijn over de voorzieningen – waarom is de hotelkamer op deze manier ingedeeld? – of vragen over de omgeving – waarom zijn de stranden hier zwart? – of vragen over de cultuur – waarom zijn mensen hier de hele dag zo ingetogen?

Omdat ik zo veel plezier beleef aan het stellen van vragen, is reizen voor mij bijna net zo’n primaire levensbehoefte als ademen. Als ik beperkt zou worden in mijn reislust, wordt het voor mij lastig, of op zijn minst lastiger, om de routine en de verveling vóór te zijn. Omdat de onvoorwaardelijke liefde voor reizen zo’n centrale rol speelt in mijn leven, zo’n enorme persoonlijke drang is, ben ik heel erg dankbaar dat ik al zo lang leiding mag geven aan een bedrijf waarin het fenomeen reizen centraal staat.

In mijn hoofd ben ik altijd met ideeën over reizen bezig. Ik raak er nooit over uitgedacht. Dat hoeft gelukkig ook niet. Want alle kennis die ik inmiddels heb opgedaan – door zelf te reizen, blogs en artike-

len te schrijven en na te denken over strategie – vloeit rechtstreeks terug naar mijn eigen bedrijf. Voor elke bestemming die wij aanbieden, en voor elk gebied daaromheen, proberen we steeds opnieuw de ideale reis samen te stellen. De ideale mix van spanning, rust, beleving, comfort, samenzijn. Dat kan alleen als je zelf ter plekke bent geweest en de bijzondere locaties intensief hebt leren kennen, zogezegd ‘op je huid hebt gevoeld’.

Daarom hecht ik eraan al onze reizen ook zélf te maken. Pas als je met je eigen ogen, oren en neus de omgeving hebt leren kennen, hebt leren proeven, kun je als reisorganisatie een werkelijk geloofwaardige adviesrol spelen.

Zintuiglijkheid als leidraad

Die actieve zintuigen van mij en het onophoudelijk bevragen van wat er in mijn omgeving gebeurt, van wat ikzelf doe, wat ik al of niet toevoeg, maakt mij denk ik tot een bovengemiddeld waakzaam persoon. Die waakzaamheid kan lastig zijn voor de buitenwereld, maar zelf ben ik er dol op. Ik ‘leef’ ervan. Het houdt me – allereerst – in evenwicht. Maar het geeft me ook richting. Ik noem die richting ‘het innerlijk kompas’. Dat kompas is essentieel voor mij. Het helpt me voortdurend, de hele dag door, bij wat ik doe en bij welke beslissingen ik neem.

Dat kompas kan alleen maar ‘in vorm’ blijven als ik volledig durf te vertrouwen op mijn zintuigen. Ik durf te zeggen dat ik dat voor de volle honderd procent durf. Als mijn zintuigen mij ‘ho’ of ‘stop’ influisteren of, daarentegen, ‘ga erop af’, aarzel ik niet. Die nauwe band met mijn zintuigen geeft me rust. En verder heeft die nauwe band ervoor gezorgd dat ik op cruciale momenten in mijn leven en loopbaan steeds de juiste richting heb gekozen.

Met als prettig gevolg dat ik bijna nooit iets tegen mijn zin in hoef te doen.

Volg je eigen economie

Groot misverstand is dat mijn levenspad voor mij klaarlag. Dat ik vanzelf in mijn eigen bedrijf, mijn eigen droom, ben ‘gerold’. En dat ik alleen maar in het gespreide bedje van mijn vader hoefde te stappen.

Integendeel.

In de tijd dat ik directeur werd, begin deze eeuw, waren de vooruitzichten voor het soort reisorganisaties zoals wij zeer somber. Internet – zo was het idee tóen – zou de traditionele rol van de reisorganisatie gaan uithollen. De consument zou zijn vakantie bij elkaar gaan shoppen. Zo goedkoop mogelijk. En geheel naar eigen inzicht. Online. De traditionele reisorganisatie zou, kortom, overbodig worden.

Dus wat gebeurde er?

Mij werd van alle kanten geadviseerd juist niet in het bedrijf te stappen. Het te verkopen. En een heel andere uitdaging aan te gaan, in een zogenaamd ‘veelbelovende sector’. Toen ontdekte ik pas goed hoezeer de buitenwereld gewend is puur mechanisch naar je werk, je loopbaan, te kijken. Alsof ik louter een machine was waar geld uit diende te rollen. Ineens ging het alleen maar over rendement. Over posities. Over waar economisch kansen zouden liggen.

Van die gesprekken werd ik diep ongelukkig.

Ik dacht alleen maar: waar ben ik zelf in al die adviezen? Vraagt dan niemand zich af waar ik gelukkig van word? Waar mijn hart sneller van gaat kloppen? Of staat werk dan inderdaad helemaal los van wie je bent? Naar mijn gevoel was het de wereld op zijn kop!

Niettemin was de realiteit dat ik in de verdediging werd gedrukt.

Vervolgens heb ik keihard moeten knokken om aan te tonen dat er wél een toekomst was voor traditionele reisorganisaties. Er wél behoefte zou blijven bestaan aan onze sturende en adviserende rol. Er wél kansen lagen voor bedrijven als het onze, dat consumenten inspireert. Ook toen al, net als nu, verzette ik me tegen het idee dat technologie zaligmakend is. Technologie is slechts een hulpmiddel.

Menselijke dromen zijn niet technologisch van aard. Die van mij niet, van niemand niet.

Inmiddels heb ik kunnen bewijzen dat traditionele reisorganisaties in het digitale tijdperk nog springlevend zijn. Zelfs onstuimig kunnen groeien. Volgens mij heb ik dat alleen maar kunnen presteren door, zeggend, dicht bij mezelf te blijven. Daardoor heb ik steeds krachtig genoeg kunnen zijn om mijn ideeën over de niet-technologische drijfveren van de mens, en die van mezelf, niet op te geven.

Mijn kompas fluistert – en houdt daar nooit mee op – dat we op vakantie allemaal, diep vanbinnen, het allerliefste écht contact willen, échte avonturen, mooie herinneringen om samen op terug te kijken.

Het volgen van die innerlijke stem heb ik altijd belangrijker gevonden dan al die economische adviezen en modellen bij elkaar.

Innerlijke kracht raakt uit beeld

Door onophoudelijk vragen te stellen, ook als ik niet op reis ben, heb ik een blik op Nederland die wellicht kritischer is dan gebruikelijk. Wat ik dagelijks om me heen zie, is een zeer welvarend land. Maar bevolkt door mensen die, bijna omgekeerd evenredig aan de welvaart, zoekende zijn.